

РЕШЕНИЕ

№ 420

гр. София, 09.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Елизабет Петрова

Членове: Катерина Рачева
Мария Райкинска

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
като разгледа докладваното от Мария Райкинска Въззивно гражданско дело
№ 20211000503551 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 - чл. 273 ГПК.

С решение № 263298/21.05.2021 г. по гр.д. № 12101/2017 г. на СГС, I-16 състав са отхвърлени като неоснователни исковете по чл. 226, ал. 1 КЗ (отм.) от А. Г. А., Г. А. А., представляван от своя баща и законен представител А. Г. А. и М. К. Г. срещу ЗД „Бул Инс“ АД за заплащане на всеки един от ищите на сума в размер на по 200 000 лева, представляващи застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на смъртта на Н. И. Г. при пътнотранспортно произшествие, реализирано на 11.08.2016 г. на км. 501.3, шосе Игуменица-Кипон, в района на гр. Ксанти, Гърция, по вина на Д. К. К., чиято гражданска отговорност като автомобилист за вреди, причинени при управление на лек автомобил „Хонда“, марка „Акорд“ с рег. № *****, към посочената дата е била застрахована при ответника, ведно със законната лихва, считано от 11.08.2016 г. до окончателното плащане.

С решение от 21.07.2021 г. по гр.д. № 12101/2017 г. на СГС, I-16 състав е оставена без уважение молба по 250 ГПК, депозирана от А. Г. А., Г. А. А., представляван от своя баща и законен представител А. Г. А. и М. К. Г., с която се иска допълване на решението от 21.05.2021 г.

Ищите А. Г. А., Г. А. А., представляван от своя баща и законен представител А. Г. А. и М. К. Г. са депозирали въззивна жалба вх. № 328237/15.06.2021 г. против първоинстанционното решение, като го обжалват изцяло. Поддържат, че обжалваното решение е неправилно, незаконосъобразно и необосновано. Поддържат, че предявили два евентуално съединени искове, като са заявили, че ответникът им дължи обезщетение или на основание виновно поведение на застрахования при ответника водач или на основание чл. 493, ал. 2, т. 5, т. 3 и т. 7 КЗ и във вр. чл. 50 ЗЗД и отговорността на собственика на вещта, ако се установи, че причина за катастрофата е

техническа неизправност или повреда устройство или инсталация на лекия автомобил. Съдът разгледал само първия иск и въобще не разгледал евентуалния иск, като поставил и неправилна правна квалификация на иска. Според жалбоподателите приложим е КЗ, който е в сила от 01.01.2016 г., а не отменения КЗ, поради което съдът неправилно приложил материалния закон, като отхвърлил исковете на основание чл. 226, ал. 1 КЗ (отм.) Съдът допуснал и нарушение на процесуалните правила, като не докладвал евентуалния иск и не разпределил доказателствена тежест във връзка с него. Съдът допуснал процесуално нарушение и като не разгледал евентуалния иск. Поддържа, че ако бъде прието, че първоинстанционният съд е разгледал и отхвърлил евентуалния иск, то в тази му част решението било неправилно, тъй като по делото били събрани доказателства (САТЕ) за неизправност на лекия автомобил – техническа неизправност в окачването на предно дясно колело, а в разрез с тях съдът приел обратното, което правело решението му необосновано. Съдът изобщо не обсъдил и не съобразил, че застрахователят отговаря и за вреди, причинени от устройство или инсталация на МПС или са причинени в резултат на повреда на МПС. Предвид изложеното жалбоподателите молят да бъде отменено първоинстанционното решение и исковете да бъдат уважени в пълен размер.

Ответникът ЗД „Бул Инс“ АД не е депозирал отговор на въззивната жалба.

Ищците са депозирали и въззивна жалба вх. № 322738/09.08.2021 г., с която обжалват допълнителното решение от 21.07.2021 г. като неправилно и незаконосъобразно, поискали са същото да бъде отменено и да бъде уважен предявения от ищците евентуален иск.

С разпореждане от 03.12.2021 г. и в изпълнение на служебното си задължение да следи за редовността на исковата молба и в производството пред въззивната инстанция, след като е намерила, че исковата молба е нередовна в частта по втория предявен от ищците иск, съдията-докладчик е дала указания на ищците да изложат точно и ясно обстоятелствата, на които основават евентуалния си иск да бъде осъден ответника да им изплати обезщетение на основание отговорността на собственика на вещта за причиняване на катастрофата поради техническа неизправност или повреда на устройство или инсталация на автомобила.

С молба от 10.01.2022 г. ищците са посочили, че този иск предявяват с твърдението, че процесното ПТП е настъпило поради разрушаване на връзката между кормилното колело на автомобила с предно дясно колело поради износен шарнирен болт и вследствие на тази техническа повреда водачът е изгубил контрол над управлението на автомобила и е самокатастрофирал, при което е настъпила смъртта на пътничката на задна седалка Н. И. Г..

След като е съобразил исковата молба и нейното уточнение и е счел, че е предявен редовен евентуален иск, с определение от 06.06.2022 г. САС е отменил допълнителното решение по чл. 250 ГПК, имащо характер на определение, с което е оставено без уважение искането за допълване на първоинстанционното решение поради липса на предявен евентуален иск, с указания до СГС да се произнесе по този иск по същество.

С допълнително решение № 261158/21.09.2023 г. по гр.д. № 12101/2017 г. на СГС, I-16 състав е допълнено първоначалното решение, като е осъдено ЗД „Бул Инс“ АД на основание чл. 493, ал. 2, т. 5 КЗ на всеки един от ищците А. Г. А., Г. А. А., представляван от своя баща и законен представител А. Г. А. и М. К. Г. поотделно сума в размер на 100 000 лева, представляващи застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на смъртта на Н. И. Г. при ПТП, реализирано на 11.08.2016 г. на км. 501.3, шосе Игуменица – Кипон, в района на гр. Ксанти, Гърция, по вина на Д. К. К., чиято гражданска отговорност като автомобилист за вреди,

причинени при управление на лек автомобил „Хонда“, марка „акорд“, с рег. № *****, към посочената дата е била застрахована при ответника, ведно със законната лихва, считано от 13.02.2017 г. до окончателното плащане, като искът е отхвърлен за разликата над по 100 000 лева до пълния претендиран размер от по 200 000 лева за всеки ищец.

Въззивни жалби против решението по чл. 250 ГПК от 21.09.2023 г. са депозирали и двете страни.

Ищците А. Г. А., Г. А. А., представляван от своя баща и законен представител А. Г. А. и М. К. Г. са депозирали въззивна жалба против допълнителното първоинстанционно решение в неговата отхвърлителна част. Поддържат, че обжалваното решение е неправилно и незаконосъобразно. При определяне справедливия размер на обезщетението съдът нарушил чл. 52 ЗЗД, като определил несправедливо и занижено обезщетение. Изложени са доводи относно болките и страданията, претърпени от всеки ищец. Предвид изложеното жалбоподателите молят да бъде отменено първоинстанционното решение в обжалваната част и исковите да бъдат уважение в пълен размер, ведно с пълно присъждане на сторените разноски.

Ответникът ЗД „Бул Инс“ АД не е депозирал отговор на въззивната жалба, но е депозирал въззивна жалба против първоинстанционното решение от 21.09.2023 г. в неговата осъдителна част. Поддържа, че в тази част решението е недопустимо и неправилно, постановено в нарушение на материалния закон и процесуалните правила, и е необосновано. Изразява несъгласие с изводите на съда при прилагането на чл. 50 ЗЗД вр. чл. 493, ал. 2, т. 5 КЗ като сочи, че съдът е пререшил въпрос, по който вече се е произнесъл с първоначалното решение. Изложени са доводи, че ищецът не е предявявал такъв иск с първоначалната искова молба, а освен това съдът в първоначалното си решение вече бил отхвърлил като неоснователни позоваването на ищеца за наличие на хипотезата по чл. 50 ЗЗД. Като разгледал тази хипотеза, а и уважил такъв иск, съдът постановил решение в нарушение на чл. 246 ГПК. Излагат се подробни доводи и за неоснователност на иска по чл. 493, ал. 2, т. 3 КЗ и се сочи, че ПТП се установява да е възникнало поради внезапна повреда в МПС, причинена от движението по пътя, а не поради естеството на вещта. Съдът игнорирал причинния процес от факта, че автомобилът е бил в движение, управляван от човек и наличието на пътната неравност, която е причинила вибрации, довели до откъсване на шарнирния болт, свързан с управлението на МПС. Направено е искане решението да бъде отменено в осъдителната част, а исковите отхвърлени.

Ищците са депозирали отговор на въззивната жалба на застрахователя, в който подробно излагат доводи за неоснователност на същата.

В проведеното открито съдебно заседание на 14.03.2024 г. процесуалният представител на ищците е заявила, че не поддържа въззивната жалба срещу първоначалното решение на СГС, освен в частта и, свързана с оплаквания за произнасяне по евентуалния иск. (въззивна жалба вх. № 328237/15.06.2021 г.). Същата съдържа предимно оплаквания за произнасянето на първоинстанционния съд по предявения евентуален иск (искане по чл. 250 ГПК), по което компетентният първоинстанционен съд вече се е произнесъл с решение от 21.07.2021 г., но доколкото е заявено и оплакване, че първоинстанционното решение е постановено при нарушение на материалния закон поради несъобразяване, че процесното ПТП е настъпило през 2016 г., т.е., след влизане в сила на сега действащия КЗ, като главният иск неправилно е квалифициран по чл. 226, ал. 1 КЗ (отм.), както и че същото решение е постановено при нарушение на процесуалните правила – чл. 146 ГПК, то следва да се приеме, че първоначалната въззивна жалба не съставлява само искане за произнасяне по реда на чл. 250 ГПК, а и същинска въззивна жалба срещу първоначалното решение. Предвид

изявлението, че същата не се поддържа от жалбоподателите, производството по нея следва да бъде прекратено за яснота.

По въззивните жалби срещу допълнителното решение от 21.09.2023 г. настоящият съдебен състав намира следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението и по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Следователно относно правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан и следва да се произнесе в рамките на наведените от страните оплаквания, като обаче следва служебно да провери спазването на императивни материалноправни разпоредби, приложими към спора (така т. 1 от тълк. решение № 1/2013г. по тълк.д. № 1/2013 г. на ВКС, ОСГТК).

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Неоснователно е поддържаното от застрахователя, че първоинстанционният съд вече се е произнесъл по евентуалния иск с първоначалното решение, макар и само в мотивите, поради което допълнителното решение е постановено в нарушение на чл. 246 ГПК. В тези мотиви четем само: *„Доводите на ишците за приложение в случая на разпоредбата на чл. 493 КЗ (погрешно посочена като чл. 393 КЗ) вр. чл. 50 33Д са ирелевантни с оглед установената фактическа обстановка в настоящото производство“*, т.е, първоинстанционният съд само е приел, че посочената материалноправна норма е неприложима в конкретния случай, но липсва каквото и да е произнасяне по нейния фактически състав.

Във връзка с правилността, като взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания акт и прецени събраните по делото доказателства, настоящият съдебен състав намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Ишците А. Г. А., Г. А. А., представляван от своя баща и законен представител А. Г. А. и М. К. Г. са поддържали в исковата си молба, уточнена пред въззивната инстанция, че при пътнотранспортно произшествие на 11.08.2016г., в района на гр. Ксанти, Гърция, причинено от Д. К. К. при управление на лек автомобил „Хонда“, модел 4 Акорд“, с рег. № *****, който допуснал да самокатастрофира, е починала Н. И. Г., пътник в лекия автомобил. Във връзка с причината за катастрофата са уточнили пред въззивната инстанция, че процесното ПТП е настъпило поради разрушаване на връзката между кормилното колело на автомобила с предно дясно колело поради износен шарнирен болт и вследствие на тази техническа повреда водачът е изгубил контрол над управлението на автомобила и е самокатастрофирал, при което е починала и Н. Г..

Поддържали са още се, че М. К. Г. е майка на починалата, Г. А. А. е неин син, а А. Г. А. е живял във фактическо съжителство на съпругески начала с починалата и е баща на общото им дете – Г.. Поддържа се, че тримата били изключително близки с пострадалата, поради което нейната смърт им причинила непоправими мъка и страдания, които няма да преодолеят, докато са живи. Детето загубило своята майка в най-ранна възраст, ще израсне без грижите и любовта на своята майка и тази загуба няма да може да бъде компенсирана. М. Г. загубила младата си дъщеря, която отглеждала с много грижи и към която била силно привързана. А. А. загубил младата си жена и майка на детето му, с която живеели щастливо – по време на произшествието се връщали от почивка в Гърция, а всякакви планове за съвместно щастливо бъдеще – разрушени.

Ишците са заявили, че посоченият лек автомобил е бил застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ при ответника ЗД „Бул Инс“ АД за периода 30.10.2015 г. – 29.10.2016 г., поради което те депозирали две молби до застрахователя,

получени по пощата на 13.02.2017 г. и на 12.06.2017 т., с искане за определяне на обезщетение, но ответникът е отказал и не е платил обезщетение.

Предвид изложеното са поискали да бъде осъдено ЗД „Бул Инс“ АД да заплати на всеки ищец обезщетение за претърпените във връзка с ПТП неимуществени вреди в размер на по 200 000 лева, заедно със законната лихва от 11.08.2016 г. до окончателното плащане.

Ответникът ЗД „Бул Инс“ АД е депозирал отговор на 14.05.2018 г., в който е оспорил иска по основание и размер. Поддържал е липса на застрахователно правоотношение с водача на автомобила, твърдял е, че не е налице деликт и е направил възражение за съпричиняване, с твърдения, че пострадалата е била пътник в автомобила без предпазен колан (конкретизирано в съдебно заседание). Поддържал е в становището си след направеното уточнение на исковата молба пред въззивната инстанция (молба от 02.02.2022 г.), че в случая не се установява категорична връзка между установеното от вещото лице „леко износване“ на шарнирния болт и неговото скъсване по време на движение, поради което ПТП не се дължи на недостатък на вещта (автомобила), а на недостатък на пътната настилка (неравност на пътя, през която е преминал автомобила), поради което отговорност следвало да носи собственика на пътя. Изложени са и доводи, че в случая не е налице хипотезата на чл. 50 ЗЗД, защото вредата не е причинена от свойство на вещта, ПТП не е причинено от каузално действие на самата вещ, а на управлението или служенето с нея.

При така направените твърдения и отправеното към съда искане, настоящият съдебен състав намира, че е сезиран с иск по чл. 432, ал. 1 КЗ вр. чл. 493, ал. 1, т. 5 КЗ – иск за изплащане на застрахователно обезщетение от застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност" причинени в резултат на повреда на моторното превозно средство, която е довела до пътнотранспортно произшествие и причиняване на вреди.

В случая не се касае до вреди от вещ в смисъла на чл. 50 ЗЗД, в която хипотеза вредата възниква по причина на въздействие от самата вещ и нейните вътрешни свойства – тази хипотеза е отделно предвидена в закона в чл. 493, ал. 1, т. 7 ЗЗД и същата не е поддържана от ищите при уточнението на исковата молба, направено пред въззивната инстанция. Твърдението е именно за ПТП настъпило по причина възникнала повреда. Ето защо изложените от застрахователя доводи във връзка с хипотезата на чл. 50 ЗЗД са ирелевантни за спора.

За да бъде уважен прекият иск на пострадалия срещу застрахователя на делинквента по чл. 432, ал. 1 КЗ вр. чл. 493, ал. 1, т. 5 КЗ следва да се установят две групи факти. От една страна трябва да се установи наличието на застрахователно правоотношение между ответника в качеството на застраховател и прекия причинител на увреждането в качеството на застрахован относно съответното МПС. От друга страна следва да се установи, че при управление на автомобила, управляван от застрахования водач, в него е възникнала повреда, в причинна връзка с която е настъпило ПТП и от него са причинени вреди. Ирелевантна е причината за повредата. В случая е ирелевантно и дали водача е знаел за съществуващ риск от повреда, т.е., неговото субективно отношение към повредата. Това негово знание би могло да доведе до възникване на регресно право у застрахователя към водача по чл. 500 КЗ, но не и да отмени отговорността на застрахователя към увредените лица.

Ищите следва да докажат и размера на претърпените от тях вреди в причинна връзка с ПТП.

Пред първата инстанция са установени и не са спорни пред настоящата инстанция въпросите относно наличието на валидно застрахователно правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност между водача и ЗД „Бул Инс“ АД, настъпването на ПТП, както и обстоятелството, че ПТП е настъпило вследствие

повреда - скъсване на шарнирен болт, който е част от окачването на дясно предно колело (като причината за това скъсване както бе посочено е ирелевантна), вследствие на което водачът е изгубил управление върху автомобила, което обстоятелство е довело до настъпване на ПТП. Посочените обстоятелства се и установяват от приетото и неоспорено заключение на вещото лице И. Т., което съответства на установимите от приетия огледен протокол факти.

Не е спорно още, че вследствие на ПТП е починала Н. Г. – пътник в автомобила на застрахования водач, както и че ищите са съответно нейни майка (М. Г.), син (Г. А.) и фактически партньор (А. А.).

Пред настоящата инстанция ответникът не е поддържал направеното пред първата инстанция възражение за съпричиняване, което е прието от нея за неоснователно.

Спорни пред настоящата инстанция във връзка с отговорността на застрахователя в хипотезата на иска по чл. 493, ал. , т. 5 ТЗ са само въпросите относно размера на справедливото обезщетение, дължимо се на увредените лица.

За установяване интензитета на неимуществените вреди на ищите са събрани свидетелски показания.

Свидетелят К. К. М., брат на ищцата М., е посочил, че Н. била изключително лъчезарно дете. Баща ѝ ги оставил с майка ѝ, когато Н. била на 5 г. и майка ѝ сама я отгледала. С майка си имала невероятна връзка, не се карали и не си повишавали тон, помагали си, били като сестри. С А. Н. заживяла през 2014 г. в дома му в гр. ***. Родило се детето Г., към което Н. била много грижовна. С А. и детето били винаги заедно, вечно засмени, великолепно семейство. Имало привързаност между тях. Свидетелят бил при сестра си в деня на катастрофата, чакали ги заедно да се върнат от Гърция. А. на него се обадил да съобщи, че Н. вече я няма. Майка ѝ почти колабирала при новината, след което не говорила два дни. Свидетелят заминал за Гърция да прибере А. и детето и видял, че А. е в шок, безмълвен. Той и сега не го е изживял, много страдал. С М. са всяка седмица на гробищата. Детето все питало за майка си и му обяснявали, че тя е звездичка на небето.

Относно дължимото се на ищите обезщетение за неимуществени вреди, при приложение нормата на чл. 52 ЗЗД, съдът намира следното:

Причиняването на смърт при пътно - транспортно произшествие, което носи белезите на граждански деликт по смисъла на чл. 45 ЗЗД, поражда право на обезщетение в полза на определен кръг лица, които поради близката си родствена или житейска връзка с починалия търпят вследствие на загубата му неблагоприятни последици, дефинирани от закона като имуществени и неимуществени вреди. Кръгът от лица, които имат право на деликтно обезщетение по правилата на чл. 45 ЗЗД в случаите на смърт, е изяснен изчерпателно с приетите от Пленума на ВС постановления № 4/1961 г., № 5/1969 г. и № 2/1984 г. В цитираните постановления е прието, че правото на обезщетение следва да се признае в полза на най-близките на пострадалия, които поради биологично предопределени родствени връзки или житейски създадени емоционални и духовни връзки действително търпят преки и непосредствени имуществени и/или неимуществени вреди от неговата загуба. Несъмнено измежду посочените лица са майката, мъжът, с когото загиналата при ПТП е живеела на семейни начала и от когото е имала син, както и този син.

По делото е доказано настъпване на претендираните неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания от непреодолимата загуба на любовта, на моралната опора и подкрепа на починалата Н. Г.. Разпитаният свидетел установява, че Н. и майка ѝ са били много близки, още повече, че Н. е била отглеждана само от

майка си, помагали си и били като сестри. Н. и А. са били привързани един към друг, винаги заедно, живели са в сплотено семейство. Н. много се е грижела за своя син. След смъртта на Н. както А., така и майката М. много страдат и изразяват мъката си с ежеседмично посещение на гроба на починалата. Детето Г. постоянно пита за майка си. Несъмнено болката и тъгата ще ги съпътства дълго време - А. едва на 30 години е изгубил своята любима спътница в живота и ще трябва сам да се грижи за детето си, а детето Г. остава на съвсем невръстна възраст - 1 година, без майчината топлина, ласка и опора. Загубата на майката и то толкова преждевременно е несъмнено изключително травматично психическо преживяване за едно дете. Майката М. е изгубила едва 30-годишната си дъщеря, която ѝ е била опора и надежда за спокоен живот на старини.

Размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост - чл.52 ЗЗД. Според приетото в Постановление №4/23.12.1968 г. на Пленума на ВС понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Такива обстоятелства при причиняването на смърт от значение са и възрастта на увредения, общественото му положение, отношенията между пострадалия и близкия, който търси обезщетение за неимуществени вреди, обстоятелствата, при които е настъпил вредоносния резултат, както и други конкретни обективно съществуващи обстоятелства, специфични за всяко дело. Конкретните икономически условия в страната и нормативно определените нива на застрахователно покритие към момента на увреждането като една от възможните проявни форми на тези условия също следва да бъдат отчетени при определяне на дължимото обезщетение за неимуществени вреди в хипотезата на предявен пряк иск по чл. 432, ал. 1 ГПК, но те нямат самостоятелно и водещо значение за прилагането на принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД. Указаните в постановлението общи критерии са възприети и доразвити в създадената по реда на чл.290 ГПК практика на ВКС (така например, решение по т.д. № 807/2011 г., II т.о., решение по т.д. № 916/2011 г., I т.о., решение по т.д. № 490/2012 г., решение по т.д. № 738/2017 г.) Приема се, че за справедливото възмездяване на настъпилите в резултат на произшествието вреди, е необходима задълбочена преценка на общите критерии и на специфичните за всеки отделен спор правнорелевантни факти, вкл. и общественото разбиране за справедливост на даден етап от развитие на самото общество, при отчитане на конкретните икономически условия в страната, а като ориентир за последните, следва да се съобразят и нивата на застрахователно покритие към момента на увреждането. Застрахователните лимити нямат самостоятелно значение и не са абсолютен критерий за икономическите условия в страната; те не са критерий за самото обезщетение за неимуществени вреди, но имат значение при произнасяне по отговорността на застрахователя при предявен пряк иск. В последния смисъл е формирана и практика на ВКС по реда на чл.290 ГПК (така решение по т.д. № 619/2011 г. на ВКС, II т.о., решение по т.д. № 916/2011 г. на ВКС, I т.о., решение по т.д. № 1948/2013 г., II т.о., решение по т.д. № 2974/2013 г., II т.о., решение по т.д. № 2143/2014 г., I т.о., решение по т.д. № 2908/2015 г., I т.о. и др.)

Настоящият състав намира, че предвид установената много близка емоционална връзка между А. и Н. от една страна, а от друга дълбоките и трайни отношения на любов и привързаност между майка и дъщеря, както и любовта, с която Н. се е грижела за сина си; обстоятелството, че към момента на смъртта на Н., същата е била едва на 30 години, а А. на 30 години, детето Г. е било бебе на 1 година, а майката М. – на 62; интензитета и времетраенето на търпените болки и страдания; икономическата обстановка и лимитите на застрахователните обезщетения през 2016 г. и принципа на справедливост, залегнал в разпоредбата на чл.52 ЗЗД, съдът счита, че търпените от ищците съответни неимуществени вреди ще бъдат възмездени чрез паричното

обезщетение, което възлиза на 200 000 лева за детето Г. и по 130 000 лева за фактическия партньор А. и майката на починалата - М., поради което оплакванията на ищите за занижаване на същото в противоречие с чл. 52 ЗЗД, са основателни.

Тези обезщетения се дължат ведно със законната лихва, считано от 13.02.2017 г. до окончателното плащане.

Предвид достигане на въззивния съд до краен извод различен от извода на първоинстанционния съд, първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта, с която исковете са отхвърлени за сумата над 100 000 лева до 200 000 лева за Г. и над 100 000 лева до 130 000 лева за А. и М., като в останалата обжалвана част същото следва да бъде потвърдено.

По разноските: При този изход от спора право на разноси пред въззивната инстанция имат и двете страни.

Разноси по въззивната жалба е сторил само ищецът А. А. в размер на 200 лева, от които му се дължат 30 лева.

Ищите са били представлявани безплатно от адвокат, на когото съдът дължи определяне на адвокатско възнаграждение по реда на чл. 38, ал. 2 ЗА. С решение от 25.01.2024 г. на СЕС по дело С-438/22 беше постановено, че член 101, параграф 2 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, нарушава забраната по член 101, параграф 1 ДФЕС, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба, включително когато предвидените в тази наредба минимални размери отразяват реалните пазарни цени на адвокатските услуги. В същото време СЕС приема, че член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат да договорят възнаграждение в размер по-нисък от минималния, определен с наредба, приета от съсловна организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноси за възнаграждение в размер по-нисък от минималния, трябва да се счита за ограничение на конкуренцията „с оглед на целта“ по смисъла на тази разпоредба. При наличието на такова ограничение не е възможно позоваване на легитимните цели, които се твърди, че посочената национална правна уредба преследва, за да не се приложи към разглежданото поведение установената в член 101, параграф 1 ДФЕС забрана на ограничаващите конкуренцията споразумения и практики.

В същото време в чл. 1 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения е посочено, че договореният адвокатски хонорар не може да бъде по-малък от определения в наредбата минимален размер за съответния вид помощ, а това правило е закрепено и в чл. 36, ал. 2 ЗА. В чл. 78, ал. 5 ГПК се предвижда, че при намаляване на адвокатското възнаграждение съдът не може да отиде под минималните възнаграждения, определени с посочената наредба. Следователно, посочената наредба трябва да се счита за ограничаваща конкуренцията и поради нарушение на чл. 101§1 ДФЕС националният съд е длъжен да не я прилага, съответно – да не прилага ограничението за намаляване на адвокатския хонорар под посочените в нея минимални размери. При това положение, според настоящия съдебен състав адвокатското възнаграждение в случаите по чл. 38, ал. 1 ЗА, определено по чл. 38, ал. 2 ЗА, следва да бъде определено от съда само при съобразяване правилото на чл. 36, ал. 2 ЗА в неговата първа част, а именно, че адвокатът има право на справедливо и обосновано възнаграждение. То би било такова, когато е определено съобразно фактическата и правна сложност на делото, защитаваания материален интерес, конкретната

ангажираност на адвоката по защитата. В случая пред въззивната инстанция е разгледан спор с ниска фактическа и правна сложност, проведени са общо две открити съдебни заседания, а защитаваеният от всеки ищец материален интерес е 200 000 лева (100 000 лева по собствената жалба и 100 000 лева по жалбата на застрахователя), като процесуалните представители на ищите са участвали във всички извършени процесуални действия. Настоящият състав намира, че при отчитане на посоченото справедлив би бил размер на адвокатското възнаграждение от 5 500 лева за всеки ищец. Този размер обаче следва да бъде коригиран съобразно защитения материален интерес. Предвид това по иска на Г. на Адвокатско дружество „Й. и Е.“ следва да бъдат присъдени 5 500 лева по жалбата на Г. и по 1650 лева по жалбите на останалите двама ищци, или общо 8 800 лева.

Застрахователят също е защитавал по 200 000 лева за всеки ищец, или тук отново справедливото възнаграждение е в размер на 5 500 срещу всеки ищец, или общо 16 500 лева, като съответно общо доказаното изплатено възнаграждение от 34 980 лева следва да бъде намалено, предвид направеното от ищите възражение за прекомерност. Съобразно защитената част от интереса срещу всеки ищец обаче на застрахователя се дължат по 1925 лева по исковете на А. и М., или общо 3 850 лева. С начислен ДДС дължимият се размер е 4 620.

Застрахователят следва да бъде осъден и да заплати по сметка на САС сумата 3 000 лева – държавна такса.

При така определените размери за първата инстанция на Адвокатско дружество „Й. и Е.“ се дължат 5 500 лева за Г. и по 3 575 лева за останалите двама ищци или общо 12 650 лева.

На ищите следва да се платят разноси в размер на 693 лева пред СГС, а на А. А. 130 лева за държавна такса.

На застрахователя за първата инстанция се дължат 3 300 лева, а с ДДС 3960 лева – адвокатско възнаграждение и 46 лева за вещи лица.

ЗД „Бул Инс“ АД следва да бъде осъдено да заплати по сметка на СГС сумата 18 200 лева – държавна такса.

Воден от изложеното, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ПРЕКРАТЯВА въззивното производство по въззивна жалба вх. № 328237/15.06.2021 г., депозирана от А. Г. А., Г. А. А., представляван от своя баща и законен представител А. Г. А. и М. К. Г. срещу решение № 263298/21.05.2021 г. по гр.д. № 12101/2017 г. на СГС, I-16 състав.

ОТМЕНЯ допълнително решение № 261158/21.09.2023 г. по гр.д. № 12101/2017 г. на СГС, I-16 състав В ЧАСТТА МУ, с която са отхвърлени исковете с правно основание чл. 493, ал. 2, т. 5 КЗ на всеки един от ищите А. Г. А., Г. А. А., представляван от своя баща и законен представител А. Г. А. и М. К. Г. поотделно за сума над 100 000 лева до 130 000 лева за А. А., до 130 000 лева за М. Г. и над 100 000 лева до 200 000 лева за Г. А., както и в частта за разноските и вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482 да заплати на А. Г. А., ЕГН *****, допълнително още 30 000 лева, на Г. А. А., ЕГН *****, представляван от своя баща и законен представител А. Г. А. допълнително още 100 000 лева и на М. К. Г., ЕГН *****, допълнително още 30 000 лева, на

основание чл. 432, ал. 1 вр. чл. 493, ал. 1, т. 5 КЗ, които суми представляват застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат на смъртта на Н. И. Г. при ПТП, реализирано на 11.08.2016 г. на км. 501.3, шосе Игуменица – Кипон, в района на гр. Ксанти, Гърция, от Д. К. К., чиято гражданска отговорност като автомобилист за вреди, причинени при управление на лек автомобил „Хонда“, марка „Акорд“, с рег. № *****, към посочената дата е била застрахована при ответника, ведно със законната лихва, считано от 13.02.2017 г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482 да заплати на А. Г. А., ЕГН *****, на Г. А. А., ЕГН *****, представляван от своя баща и законен представител А. Г. А. и на М. К. Г., ЕГН ***** сумата 693 лева – разноски пред СГС.

ОСЪЖДА ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482 да заплати на А. Г. А., ЕГН ***** сумата 160 лева – държавни такси пред СГС и САС.

ОСЪЖДА ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482 да заплати на Адвокатско дружество „Й. и Е.“, ЕИК 175329936 сумата 8 800 лева – адвокатско възнаграждение пред САС и сумата 12 650 лева – адвокатско възнаграждение пред СГС, определени по реда на чл. 38, ал. 2 ЗА.

ОСЪЖДА А. Г. А., ЕГН *****, Г. А. А., ЕГН *****, представляван от своя баща и законен представител А. Г. А. и М. К. Г., ЕГН ***** да заплатят на ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482 сумата 4 620 лева – адвокатско възнаграждение пред САС и сумата 3 960 лева – адвокатско възнаграждение пред СГС.

ОСЪЖДА ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482 да заплати в полза на бюджета на съдебната власт сумата 3000 лева по сметка на Апелативен съд – София и сумата 18 200 лева по сметка на Софийски градски съд – представляващи държавни такси, на основание чл. 78, ал. 6 ГПК.

ПОТВЪРЖДАВА допълнително решение № 261158/21.09.2023 г. по гр.д. № 12101/2017 г. на СГС, I-16 състав в останалата обжалвана част.

Решението може да се обжалва пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните, при наличие на предпоставките по чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК, а в частта, с която производството по въззивна жалба се прекратява – в едноседмичен срок пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____